

یادداشت: راه‌اندازی استارت‌آپ در ایران سخت نیست، طاقت فرسا است - دیجیاتو

محمد رهی | شنبه، ۱۰ آذر ۱۳۹۷

* نویسنده این یادداشت، «محمد رهی» مدیرعامل استارت‌آپ خشکشویی آنلاین «زودشور» است.

راه‌اندازی کسب و کار در ایران کار سختی نیست، کار طاقت‌فرسایی است! چراکه سختی را می‌توان و باید پشت سر گذاشت تا به موفقیت و بزرگی رسید اما طاقت‌فرسایی چیزی است که نتیجه تلاش کردن شما برای حل یک معضل و مشکل است بدون اینکه شاهد تغییر مثبتی در اوضاع باشید. به عبارتی شما یک مشکل تکراری را باید بارها به روش‌های مختلف از پیش پا بردارید و فردا دوباره روز از نو روزی از نو. دلیل هم مشخص است: ساختارهای فرسوده و خلاقیت‌گریز سنتی و دولتی اجازه حل یک مشکل به صورت «یک بار برای همیشه» را نمی‌دهند. حال به همه این‌ها شرایط خاص اقتصادی کشور را اضافه کنید و ببینید چه صبر ایوبی می‌خواهد راه‌اندازی کسب و کار آن‌هم از نوع استارت‌آپی و خلاقانه‌اش.

یکی از این مشکلاتی که کسب و کارهای نوپا با آن مواجه هستند تقابل با بخش سنتی بازار و اقتصاد است. مشکلی که ما از روزهای ابتدایی راه‌اندازی زودشور، با آن دست و پنجه نرم کرده و کماکان درگیر آن هستیم. داستان همان داستان «تکراری» مخالفت اتحادیه‌های سنتی با کسب و کارهای آنلاین است. حالا تصور کنید وقتی اولین خشکشویی آنلاین کشور هستید بار بیشتری هم بر دوش شما و کسب‌وکارتان برای مقابله با این موانع می‌افتد. اتحادیه خشکشویی از روز اول با سنگ‌اندازی یک هدف خیلی مشخص را دنبال می‌کرد که این روزها علناً آن را اعلام هم می‌کند: اینکه استارت‌آپ‌ها حق ورود به بازار انحصاری آن‌ها را ندارند.

از نظر آنها جوان‌های این مملکت که بسیاری از آن‌ها با دانش فنی‌شان می‌توانند در بهترین شرکت‌های آمریکایی و اروپایی با حقوق‌های دلاری استخدام شوند، حق ندارند برای به‌روز کردن یک بازار سنتی در حال ورشکستگی (این حرف ما نیست بلکه دقیقاً تصویری است که رییس اتحادیه خشکشویی‌ها در مناظره با استارت‌آپ‌ها از این صنف ارائه داد) وارد میدان شوند، تا هم واحد صنفی این بازار رنگ رونق را ببینند و هم شهروندان خدمات راحت‌تر و باکیفیت‌تری دریافت کنند. عجیب اینکه سنگ‌اندازی اتحادیه و اتحادیه‌نشین‌ها حتی به مرز تهمت و تخریب اخلاقی استارت‌آپ‌ها هم رسید. کار تا جایی پیش رفت که حتی حاضر شدند به صنف خودشان برچسب ناروایی چون شستن لباس‌های مردم با ملافه‌های عفونی را هم بزنند. بگذریم...

تقابل با پیشرفت و تغییر از قدیم در کشور ما امری مرسوم بوده است. یکی از دلایل تاریخی عقب‌ماندگی این کشور را همین مقاومت در برابر نوآوری باید دانست. کسی چه می‌داند؛ شاید

شاهان خوش‌گذران و منفعت‌طلب قجری اگر چند سالی زودتر از خواب خرگوشی بیدار شده بودند و شمشیرهای کند سپاهیان‌شان را با ادوات مدرن جنگی جایگزین کرده بودند هنوز هم سرزمین‌های قفقاز بخشی از ایران بودند. می‌خواهم بگویم که این مقاومت و این سنگ اندازی در برابر تغییر مختص استارت‌آپ‌ها و فضای آنلاین نیست. مثلاً زمانی که آب لوله‌کشی آمده بود عده ای که دیدگاه سنتی داشتند مخالفت کردند که این آب، اصلاً نجس است و غسل در آن باطل است. دیدگاهی که باعث شد چند سالی منابع کشور هدر برود. یا زمانی که شناسنامه قرار بود هویت ایرانی‌ها را سامان‌مند و درست و درمان کند، عده ای که نگاه سنتی داشتند مخالفت کردند که آی چه نشسته‌اید که می‌خواهند اسم نوامیس مردم را غریبه‌ها در دفترهایشان بنویسند.

بگذارید کمی بیشتر مزاح کنیم. داستان ورود دوچرخه به ایران در زمان قاجار از موارد قبلی هم خنده‌دارتر است. عده‌ای از مردم «سنتی» که من احتمال می‌دهم ترس از دست دادن رانت خود در صنعت درشکه‌سازی را داشته‌اند (شوخ‌کردم آقای رییس) آن را مرکب شیطان نامیدند چرا که می‌گفتند بدون اتکا به نیروی دیگری که آن را به حرکت در آورد توانسته روی دو چرخ بایستد و حرکت کند. می‌بینید چقدر خنده‌دار است. ما استارت‌آپ‌های خشکشویی آنلاین این روزها دقیقاً گرفتار همین وضعیت خنده‌دار و مضحک شده‌ایم. چرا که عده‌ای به اسم «صیانت از حقوق مصرف‌کننده و هم‌صنفی‌هایشان» دارند چنین گزاره‌های خنده‌داری را علم می‌کنند تا این کسب‌وکارهای نوپا را زمین بزنند.

مطمئنم داستان مخالفت‌های اتحادیه‌های سنتی با استارت‌آپ‌ها هم طی چند سال آینده به آیتم‌های طنز برنامه‌های کمدی تبدیل خواهد شد ولی متأسفانه هزینه ای که برای کسب و کارها دارد آن‌هم در این وضعیت اقتصادی بیشتر از طنز بودن، گریه‌آور است و جبران‌ناپذیر.

من قبول دارم که ترس اتحادیه‌ها عموماً از عدم آگاهی است. آنها باید بدانند برای بقا یا گسترش کسب و کار خود نیاز به تغییر دارند. باید بدانند وقتی نوآوری می‌آید سود آن به جیب همه می‌رود. بسیاری از استارت‌آپ‌هایی که امروز با آنها مخالفت می‌شود پلتفرم هستند. به قول سنتی‌ها واسط هستند. و در مورد خدمات خشکشویی هم بارها ما به دوستان خوش‌نشین اتحادیه گفته‌ایم که ما استارت‌آپ‌ها با خشکشویی‌هایی کار می‌کنیم که عضو اتحادیه هستند. اگر استارت‌آپی هم بخواهد وارد پروسه تامین خدمات و راه اندازی خشکشویی بشود باید تحت نظارت اتحادیه خشکشویی‌ها برود. پس اتهام زدن به این استارت‌آپ‌ها، زیر سوال بردن وظایف و رسالتی است که خود اتحادیه برعهده دارد.

ما بارها گفته‌ایم که هدف همه استارت‌آپ‌های این حوزه بزرگ کردن مارکت است. ما باید کاری کنیم که مردم بیشتری لباس‌های بیشتری به خشکشویی‌ها بدهند. تا این کسب و کار و به خصوص واحدهای صنفی به قول رییس اتحادیه در حال ورشکستگی رونق بگیرند. خشکشویی یک صنعت است که هنوز توسط دنیای دیجیتال لمس نشده و آماده رونق و نوآوری است. این که بخواهند هر روز به طرق مختلف جلوی پیشرفت ما استارت‌آپ‌ها را بگیرند یک گل به خودی است که اتحادیه به خودش و به زحمت‌کشان این صنف می‌زند.

حال چه هدف آنها صرفاً حذف خشکشویی آنلاین باشد چه حذف «خشکشویی های آنلاین غیر خودی» و به رسمیت شناختن خشکشویی آنلاینی که سهامدار آن نه چند جوان زیر 30 سال زحمتکش بلکه عده‌ای باشند که سال‌هاست با مدیریت خود این صنعت را عقب انداخته‌اند و چه راه‌اندازی اپلیکیشنی توسط خود اتحادیه.

باز هم نتیجه یک چیز بیشتر نیست: به هدر رفتن سرمایه‌های کشور. کاش اتحادیه سنتی صنف خشکشویی از تجربه ناموفق کارپینو و بسیاری کسب‌وکارهای مشابه‌ای که توسط نهادها و سازمان‌ها و مراجع سنتی راه‌اندازی شده‌اند پند بگیرد و به فکر تصرف دنیای آنلاین خشکشویی‌ها نباشد. دنیایی که اصولاً هیچ کس توان تصرف آن را ندارد. این همان عدم آگاهی است که این روزها ما در اتحادیه با آن روبه‌رویم.

ما هنوز امیدواریم بتوانیم با اتحادیه به تعامل برسیم و از حاشیه‌ها دور بمانیم و بر روی کار خود تمرکز کنیم. این مشکل هم باید از سمت اتحادیه کسب و کار اینترنتی و اتحادیه خشکشویی‌ها برطرف شود. از نظر قانون ما نیازمند مجوز اتحادیه کسب و کار اینترنتی هستیم که آن را داریم.

هیات نظرات بر سازمان های صنفی کشور و اتاق اصناف باید همه اتحادیه‌ها را دعوت کند و شرح وظایف اتحادیه کسب و کار اینترنتی را برای آنها توضیح دهد تا مجوز این اتحادیه برای ما حجت اول و آخر باشد و هر روز یک صنف و یک نهاد در استارت‌آپ ما را با برگه پلمپ نکوبد.

حرف آخر اینکه ما ممکن است دلسرد شویم، ممکن است از نهادهایی که به اسم حمایت صنفی در جهت منافع فردی عده‌ای خاص گام برمی‌دارند ناامید شویم، ممکن است هزینه‌های جاری‌مان به خاطر این کارشکنی‌ها بالا برود، اما محال است دست از تلاش در راهی که به آن اعتقاد داریم و ارزشی که برای شهروندان ایرانی ایجاد می‌کنیم برداریم.

[دیجیاتو](#)